

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
Свєнєія НОВАК
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ
(ХУДОЖНЄ ДЕРЕВО)

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

Освітньо-професійна

програма Декоративне мистецтво та ремесла

Спеціальність Декоративне мистецтво та ремесла

Галузь знань Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи композиції (Художнє дерево)»
складена відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла»

Розробник (ки): Курик Остап Дмитрович - ас. кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

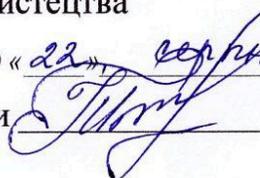
Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни: Курик Остап Дмитрович - ас. кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

(П.І.Б. викладача (ів), посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП **Наталія ГАТЕЖ**

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Мирослава ЖАВОРОНKOVA**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Оксана ГАЛУНКА**

Навчальна дисципліна "**Основи композиції (Художнє дерево)**" є обов'язковим освітнім компонентом освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, предметом вивчення якої є ознайомленні студентів із багатою культурною спадщиною Буковини через вивчення різноманітних видів декоративно-прикладного мистецтва, які сформувалися в результаті історичних, соціальних, етнічних та економічних впливів на регіон.

Робочою програмою освітнього компонента "**Основи композиції (Художнє дерево)**" передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Мета навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна формує здобувачів освіти професійних знань, умінь і практичних навичок у галузі художньої обробки дерева, опанування традиційних та сучасних технік роботи з деревом, розвиток художнього мислення, просторової уяви, композиційного бачення та авторського стилю відповідно до вимог спеціальності ВЗ «Декоративне мистецтво та ремесла». Дисципліна спрямована на підготовку фахівця, здатного до самостійної творчої діяльності, проєктування та реалізації художніх і декоративно-ужиткових виробів з дерева.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завдання дисципліни:

- 1. Ознайомлення з історією та традиціями художнього дерева в Україні та світі** – формування уявлень про витoki, еволюцію та стилістичні особливості художньої обробки дерева; вивчення регіональних шкіл, народних традицій та їхнього впливу на сучасні мистецькі практики; розвиток здатності до мистецтвознавчого аналізу творів художнього дерева.
- 2. Вивчення властивостей деревини, інструментів і матеріалів** – опанування знань про породи деревини, їхні фізико-механічні та декоративні властивості; ознайомлення з ручними та механізованими інструментами, допоміжними матеріалами; формування навичок безпечної та раціональної організації робочого процесу.
- 3. Опанування базових і складних технік художньої обробки дерева** – засвоєння прийомів геометричного, контурного, плоскорельєфного, рельєфного та об'ємного різьблення; застосування традиційних і сучасних технік оздоблення; формування технічної майстерності та якості виконання художніх робіт.
- 4. Формування навичок проєктування та виконання художніх виробів** – розвиток умінь створювати ескізи, композиційні та технологічні рішення; реалізація декоративно-ужиткових і авторських творів з дерева з урахуванням функціональних, естетичних і технологічних вимог; інтеграція художнього задуму з матеріалом і технікою виконання.
- 5. Розвиток творчої індивідуальності та професійної культури майбутнього художника** – стимулювання самостійного творчого мислення, формування авторського стилю; виховання відповідального ставлення до культурної спадщини, матеріалу та професійної етики; підготовка здобувачів освіти до презентації та експонування власних мистецьких робіт.

Пререквізити

Для успішного опанування дисципліни «Композиція» здобувачі освіти повинні володіти базовими знаннями, уміннями та навичками, сформованими в процесі вивчення таких освітніх компонентів: «Рисунок»; «Живопис»; «Основи декоративно-прикладного мистецтва»; «Матеріалознавство (основи)».

Пререквізити забезпечують розуміння законів композиції, форми, пропорцій, ритму та кольору, а також початкові уявлення про матеріали і художні техніки, необхідні для свідомого опанування технологій художньої обробки дерева.

Постреквізити

Дисципліна «Композиція» є складовою фахової підготовки здобувачів освіти спеціальності 023 та створює підґрунтя для подальшого опанування і поглиблення професійних компетентностей у таких освітніх компонентах: «Декоративно-прикладне мистецтво»; «Художнє проектування»; «Матеріалознавство»; «Переддипломна практика»; «Кваліфікаційна (бакалаврська) робота».

Набуті під час вивчення дисципліни знання, уміння та практичні навички використовуються здобувачами освіти у процесі виконання складних авторських і проектних робіт, під час проходження практик, а також при розробці та захисті кваліфікаційної роботи, сприяючи формуванню цілісного професійного мислення та готовності до самостійної творчої діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
І курс (1 семестр) Змістовий модуль 1. Базові основи художнього дерева												
Тема 1. Художнє дерево як вид декоративно-прикладного мистецтва.			10			15						
Тема 2. Історія художньої обробки дерева (огляд).			10			15						
Тема 3. Види деревини, їх властивості та застосування.			12			15						
Тема 4. Інструменти, матеріали, техніка безпеки.			13			15						
Разом за ЗМ1	105		45			60						
І курс (2 семестр) Змістовий модуль 1. Основи композиції та геометричне різьблення												
Тема 1. Основи композиції в художньому дереві.			15			25						
Тема 2. Орнамент і ритм у декоративній обробці дерева.			15			25						
Тема 3. Геометричне різьблення: елементи та побудова.			15			25						
Разом за ЗМ1	120		45			75						
Усього годин	225		90			135						

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
І курс (1 семестр)		
1.	Тема 1. Художнє дерево як вид декоративно-прикладного мистецтва 1. Що таке художнє дерево та яке його місце в декоративно-прикладному мистецтві?	

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Основні функції художнього дерева (утилітарна, естетична, символічна). 3. Які види художньої обробки дерева належать до декоративно-прикладного мистецтва? 4. Взаємозв'язок художнього дерева з народними традиціями та культурною спадщиною. 5. Значення художнього дерева в сучасному мистецтві. 	15
2.	<p>Тема 2. Історія художньої обробки дерева (огляд)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коли і з якою метою виникла художня обробка дерева? 2. Які основні етапи розвитку художньої обробки дерева в історії людства? 3. Які види художньої обробки дерева були поширені в різні історичні періоди? 4. Яку роль відігравало дерево в традиційній культурі та побуті? 5. Особливості розвитку художньої обробки дерева в Україні. 6. Значення традицій художньої обробки дерева для сучасного декоративно-прикладного мистецтва. 	15
3.	<p>Тема 3. Види деревини, їх властивості та застосування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні породи деревини використовують у художній обробці? 2. Чим відрізняються хвойні та листяні породи деревини? 3. Які фізичні та механічні властивості деревини є визначальними для її обробки? 4. Як властивості деревини впливають на вибір техніки художньої обробки? 5. Застосування різних порід деревини в декоративно-прикладному мистецтві. 	15
4.	<p>Тема 4. Інструменти, матеріали, техніка безпеки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні інструменти використовуються для художньої обробки дерева? 2. Які матеріали застосовують у процесі художньої обробки деревини? 3. Основні вимоги до підготовки інструментів до роботи. 	15

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Які правила техніки безпеки необхідно дотримуватися під час роботи з деревом? 5. Причини травматизму та способи його запобігання під час художньої обробки дерева. 	
	I курс (2 семестр)	
5.	<p>Тема 1. Основи композиції в художньому дереві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке композиція і яку роль вона відіграє в художньому дереві? 2. Основні принципи композиції: симетрія, асиметрія, ритм, пропорції. 3. Які види композицій використовують у декоративно-прикладному мистецтві деревини? 4. Як композиція впливає на естетичне сприйняття виробу? 5. Взаємозв'язок композиції з формою, фактурою та матеріалом деревини. 	25
6.	<p>Тема 2. Орнамент і ритм у декоративній обробці дерева</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке орнамент і яку роль він відіграє в художньому дереві? 2. Основні види орнаменту в декоративній обробці дерева. 3. Що таке ритм у композиції виробу та як він пов'язаний з орнаментом? 4. Як орнамент і ритм впливають на естетичне сприйняття дерев'яного виробу? 5. Приклади використання орнаменту та ритму в українських традиційних виробах з дерева. 	25
7.	<p>Тема 3. Геометричне різьблення: елементи та побудова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке геометричне різьблення та його особливості в художньому дереві? 2. Основні елементи геометричного різьблення (лінії, фігури, сітки, повтори). 3. Принципи побудови геометричного орнаменту на дерев'яних виробах. 4. Як вибір елементів впливає на ритм та композицію виробу? 	25

	5. Приклади застосування геометричного різьблення в традиційних і сучасних виробках.	
--	--	--

Самостійний зміст програми навчальної дисципліни

1	<p>Завдання: Підбір ілюстративного матеріалу з історії художнього дерева</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити ключові періоди розвитку художнього різьблення по дереву. 2. Підібрати не менше 10 ілюстрацій творів художнього дерева з різних історичних періодів. 3. Для кожної ілюстрації зазначити: назву твору, автора (якщо відомо), період, регіон або стиль, короткий опис декоративних елементів та техніки. 4. Порівняти приклади за стилем, формою та технікою виконання. 5. Створити схему розвитку художнього дерева або колаж, що відображає еволюцію форм і стилів. 6. Підготувати презентацію або стендову роботу з підібраними ілюстраціями та коротким аналізом. 	30
2	<p>Завдання: Ескізи простих декоративних мотивів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з основними видами простих декоративних мотивів (геометричні, рослинні, абстрактні). 2. Виконати серію ескізів мінімум 5–10 різних мотивів на папері. 3. Для кожного ескізу зазначити можливе застосування (різьблення). 4. Спробувати комбінувати окремі мотиви у прості композиції. 5. Підготувати коротку добірку ескізів для демонстрації або оформлення портфоліо. 	30

3	<p>Завдання: Аналіз зразків народного орнаменту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибрати 5–10 зразків народного орнаменту (тканини, кераміка, різьблення, розпис). 2. Визначити тип орнаменту: геометричний, рослинний, тваринний, символічний. 3. Проаналізувати композицію: повтори, ритм, симетрію, кольорову гаму. 4. Визначити регіональну приналежність і культурно-історичний контекст. 5. Скласти короткий письмовий опис або схему для кожного зразка. 	35
4	<p>Завдання: Розробка ескізів орнаментальних композицій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитися з принципами побудови орнаментальної композиції (симетрія, ритм, повторення, масштаб). 2. Підібрати базові мотиви (геометричні, рослинні, абстрактні). 3. Виконати серію ескізів композицій з використанням обраних мотивів (мінімум 3–5 варіантів). 4. Спробувати варіанти комбінування мотивів у різних композиційних рішеннях. 5. Визначити можливе застосування кожної композиції (різьблення). 	40

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимальна оцінка: 10 балів

1. Підбір ілюстративного матеріалу з історії художнього дерева

Критерій	Опис	Макс. бали
Повнота підбору	Вибрано достатню кількість ілюстрацій (мінімум 10) з різних періодів	2
Точність інформації	Вказані правильні автори, періоди, стилі та регіони	2
Аналіз і порівняння	Виявлено відмінності стилів, технік, композиційних рішень	2
Оформлення	Добірка систематизована, презентабельна, наявні короткі описи	2

Критерій	Опис	Макс. бали
Креативність	Є власні схеми, колажі або композиційні наочні рішення	2

2. Ескізи простих декоративних мотивів

Критерій	Опис	Макс. бали
Різноманітність мотивів	Виконано мінімум 5–10 різних мотивів	2
Техніка виконання	Акуратність, правильне використання матеріалів та інструментів	2
Композиційна гармонія	Пропорції, ритм, повтори, симетрія	2
Креативність	Оригінальні варіанти мотивів та комбінацій	2
Аргументація	Вказане можливе застосування мотивів	2

3. Аналіз зразків народного орнаменту

Критерій	Опис	Макс. бали
Вибір зразків	Обрано мінімум 5–10 репрезентативних орнаментів	2
Типологія	Правильно визначено тип орнаменту (геометричний, рослинний, символічний тощо)	2
Композиційний аналіз	Виявлено ритм, симетрію, повтори, колірні рішення	2
Історико-культурний контекст	Вказано регіон, час та культурні особливості	2
Оформлення опису	Короткий письмовий опис або схема для кожного зразка	2

Оцінювання завдань для самостійної роботи студентів здійснюється в процесі поточного та підсумкового контролю.

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни “Композиція (Художнє дерево)” використовуються різні методи, що сприяють формуванню теоретичних знань і практичних умінь:

- Словесні методи** – лекції, бесіди, пояснення, наочні демонстрації.
- Наглядові методи** – показ робіт, демонстрація технік, використання відео та фото матеріалів, екскурсії на виставки та майстерні.
- Практичні методи** – виконання творчих і практичних завдань, робота з матеріалами та інструментами, моделювання виробів.
- Методи самостійної роботи** – створення ескізів, технологічних карт, підготовка портфоліо, аналіз власних та чужих робіт.

5. **Методи контролю та оцінювання** – тестування знань, оцінка практичних завдань, захист творчих і курсових робіт, обговорення результатів.

Форми контролю

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі форми контролю знань і практичних навичок студентів:

1. **Поточний контроль** – перевірка знань і умінь під час практичних занять, виконання ескізів, технологічних карт, практичних завдань.
2. **Самостійна робота** – виконання творчих і дослідницьких завдань, підготовка портфоліо, аналіз власних робіт.
3. **Підсумковий контроль** – захист курсових, творчих або кваліфікаційних робіт, тестування знань, оцінювання практичних навичок.
4. **Демонстраційний контроль** – показ виконаних виробів, участь у виставках, презентація авторських проєктів.

Загальні підходи до оцінювання

Викладачі оцінюють роботи студентів шляхом перегляду їх творчих проєктів, аналізу ескізів, технологічних карт, а також враховують художню виразність, композиційну цілісність, володіння технікою, оригінальність і відповідність завданню. Результати оцінювання формуються на основі чітких критеріїв та бальної системи.

1. **Комплексність** – оцінюється як теоретична підготовка, так і практичні навички студента.
2. **Об'єктивність** – використання чітких критеріїв та бальної системи для оцінки робіт.
3. **Послідовність і регулярність** – контроль проводиться на різних етапах навчального процесу: поточний, проміжний, підсумковий.
4. **Індивідуальний підхід** – враховуються здібності, рівень підготовки та творчий потенціал кожного студента.
5. **Розвиток самостійності та критичного мислення** – оцінюється здатність студента аналізувати, аргументувати та вдосконалювати власну роботу.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (залік) з навчальної дисципліни "Основи композиції (Художнє дерево)" розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6226>

Форма проведення – Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом, проводиться у формі перегляду. На перегляд виставляються роботи практичного та самостійного курсів. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – 40 балів

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

1 курс І семестр

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)				Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1				40	100
T1	T2	T3	T4		
15	15	15	15		

1курс II семестр

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)			Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1			40	100
T1	T2	T3		
20	20	20		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента

А – «зараховано» – студент глибоко і всебічно володіє теоретичними знаннями з основ композиції, стилізації, гармонізації кольорів та побудови орнаментальних форм. Вільно аналізує художньо-композиційні рішення, застосовує набуті знання у практичних завданнях, демонструє високий рівень графічної підготовки, креативності та точності виконання композиційних робіт. Вільно аргументує вибір композиційних елементів, логічно мислить, самостійно розробляє оригінальні творчі рішення. Роботи виконані на високому художньому рівні, відповідають усім вимогам курсу, демонструють авторський підхід. Студент бере активну участь в обговореннях, творчих дискусіях, своєчасно виконує всі завдання та презентує свої проекти на високому рівні.

В, С – «зараховано» – студент добре засвоїв теоретичні основи курсу, знайомий із рекомендованою літературою, правильно застосовує основні принципи композиції у практичних завданнях. Роботи виконані охайно, містять правильні композиційні рішення, але можуть мати незначні похибки у стилізації або гармонізації елементів. Студент аргументовано викладає матеріал, висловлює своє бачення композиційних завдань, однак допускає дрібні неточності у побудові композиції або виборі кольорової гами. Виконані завдання відповідають вимогам курсу, проте не завжди демонструють високий рівень оригінальності або експериментального підходу. Участь у дискусіях активна, але не завжди впевнена.

Д, Е – «зараховано» – студент в основному знайомий з курсом, але демонструє поверхове розуміння композиційних принципів. Виконані роботи мають композиційні недоліки, стилізація форм неточна, кольорові рішення непереконливі. Практичні навички засвоєні частково, студент невпевнено працює з графічними техніками, припускається помилок у пропорціях, ритмічних побудовах, симетрії. Відповіді неповні, спостерігаються плутанина в поняттях та слабкі аналітичні навички. Деякі завдання виконані не в повному обсязі або подані із запізненням. Студент не проявляє ініціативи в творчих дискусіях, допускає неточності у термінології та логіці викладу матеріалу.

FX – «не зараховано» з можливістю перескладання – студент не опанував основні поняття курсу, слабо знайомий з теоретичним матеріалом, не орієнтується у принципах стилізації, композиції, гармонізації форми та кольору. Виконані роботи мають значні недоліки, відсутня стилістична узгодженість, лінійна і пропорційна побудова форми помилкова. Використання композиційних засобів хаотичне, творчий задум не прослідковується. Студент не може пояснити свої рішення, демонструє слабке розуміння термінології та логіки композиційних побудов. Значна частина завдань не виконана або подана неякісно. Спостерігаються пропуски лекцій та практичних занять, що негативно вплинуло на рівень засвоєння матеріалу.

F – «не зараховано» з обов'язковим повним курсом – студент не засвоїв основ композиції, не знайомий із програмним матеріалом і рекомендованою літературою. Відсутні практичні навички роботи з графічними техніками та стилізацією форм. Роботи або повністю відсутні, або виконані на незадовільному рівні, містять грубі помилки у

композиційній побудові, відсутня логіка, ритм, гармонія. Студент не може пояснити принципи композиційних рішень, демонструє низький рівень зацікавленості, часті пропуски занять. Відсутня ініціатива до вдосконалення власних навичок. Для повторного складання курсу необхідне повторне вивчення дисципліни з виконанням усіх передбачених навчальним планом завдань.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів.

1. Історія та стилі

1. Назвіть основні історичні періоди розвитку художнього дерева.
2. Які стилі художнього дерева були характерні для народного мистецтва?
3. В чому відмінність стилів Ренесансу, Бароко та Модерну у різьбі по дереву?
4. Назвіть відомих майстрів українського художнього дерева та їхні роботи.
5. Як культурний та історичний контекст впливає на художні рішення майстрів?

2. Техніки та матеріали

6. Які основні техніки обробки дерева застосовуються в художньому різьбленні?
7. Як правильно підбирати інструменти для різьби по дереву?
8. Які властивості матеріалу слід враховувати при роботі з деревом?
9. В чому особливість декоративного різьблення та практичного використання виробів?

3. Композиція та орнамент

10. Які принципи побудови композиції у художньому дереві ви знаєте (симетрія, ритм, пропорції)?
11. Як поєднувати декоративні мотиви у композиції виробу?
12. Як визначити композиційну цілісність та художню виразність виробу?

4. Практична діяльність та оцінювання

13. Які етапи включає розробка ескізу та виконання виробу з художнього дерева?
14. Які критерії оцінювання практичної роботи з художнього дерева (техніка, композиція, креативність, самостійність)?
15. Як правильно оформити документацію та презентацію роботи (ескізи, опис матеріалів, технологічна карта)?

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>); «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної

освіти»

<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf> «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6)(https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia_2020.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо. За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна література

1. Антонович Є. А. *Декоративно-прикладне мистецтво України*. – К., 2005.
2. Головка В. М. *Народне різьблення по дереву України*. – Львів, 2010.
3. Іваненко С. П. *Основи художньої обробки дерева*. – К., 2015.
4. Кузьменко Л. В. *Художнє дерево: традиції та сучасність*. – Харків, 2018.
5. Рябенко О. М. *Орнамент і композиція в дерев'яному мистецтві*. – Чернівці, 2020.

Додаткова література

6. Бондаренко Н. *Техніка різьблення по дереву для початківців*. – К., 2002.
7. Петров А. *Сучасне художнє дерево: матеріали та технології*. – Львів, 2012.
8. Шевченко І. *Народні орнаменти України у дерев'яному мистецтві*. – К., 2017.
9. Воронюк М. *Художнє дерево та декоративна композиція*. – Чернівці, 2019.
10. Ковальчук С. *Практичні роботи з художнього дерева*. – Харків, 2021.

Інтернет-ресурси та електронні джерела

- ⇒ Електронна бібліотека ЧНУ: розділ «Декоративно-прикладне мистецтво».
- ⇒ Сайт Національного музею українського народного декоративного мистецтва.
- ⇒ Онлайн-курси та відеоуроки з різьблення по дереву (YouTube, освітні платформи).

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-za-pobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-a-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-a-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.